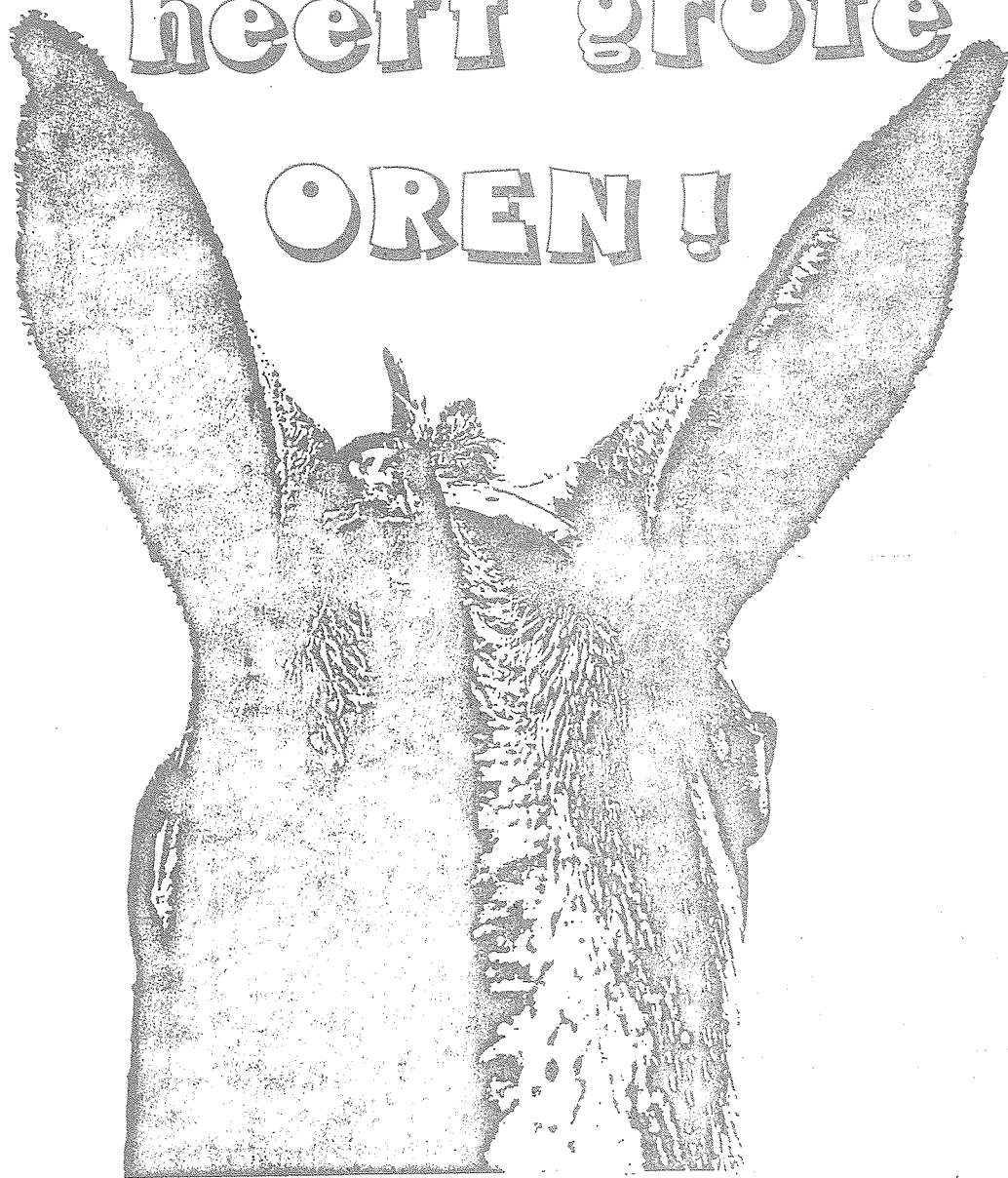

**VOORZICHTIG:
De vijand
heeft grote
OREN!**

Utrechtsers Tegen Ongewenste Politie Intimidaties

**BENADERINGEN
IN UTRECHT**

inhoudsopgave

- BLZ. 3 BENADERINGEN IN UTRECHT
- BLZ. 4 EERSTE EN TWEDE BENADERING
- BLZ. 6 DERDE EN VIERDE BENADERING
- BLZ. 9 SLOT
- BLZ. 11 NAWOORD
- BLZ. 12 INLICHTINGDIENSTEN

ALS JE GELD WILT STORTEN ,
GRAAG !!! (WE HEBBEN EEN HOOP
KOSTEN GEMAAKT VOOR DIT BOEKJE)
SPRINGSTOF GIRONUMMER : 5188096
ONDER VERMELDING VAN UTOPI

REAXIES ENDERGELIJKEN KUNNEN
GESTUURD WORDEN NAAR :
UTOPI
POSTBUS 411
UTRECHT

BENADERINGEN IN UTRECHT

Dit stuk zal gaan over benaderingen door de politie in Utrecht. Aanleiding voor ons om ons hier mee bezig te houden waren enkele benaderingen de laatste tijd van mensen in Utrecht in een nogal korte periode.

We vinden het van belang om het verhaal over de benaderingen naar buiten te brengen. Belangrijk voor zowel de benaderden als voor andere mensen in de axiescene. Belangrijk voor de benaderen omdat ze zo laten zien dat zij zich niet laten intimideren door de wouten. Dat zij, ondanks de schok en angst die vaak samengaan met deze benaderingen, met hun verhaal komen en daarmee een mogelijkheid geven om de werkwijze van de p.i.d. in de openbaarheid te brengen.

Het is ook van belang voor mensen in de scene omdat de benaderingen laten zien dat het geen enkele zin heeft om erop in te gaan met als idee dat je zo informatie over de kit zult krijgen. Ze zullen nooit iets loslaten (bijvoorbeeld wat ze nou precies van je weten, hetgeen waar je zelf zo benieuwd naar bent). En überhaupt, voordat een p.i.d.'er je vertrouwt (wat hij overigens nooit zal doen) zul je toch met echt goede informatie moeten komen, omdat ze alle verkregen informatie natrekken. Het spelletje meespelen met succes kun je daarom beter nooit doen.

Verder is het noodzakelijk als je benaderd bent om dat te vertellen aan mensen die je dat verhaal toevertrouwd. Dit kan het wantrouwen, wat helaas soms het gevolg is van benaderingen, aanzienlijk voorkomen.

Verder kan dan worden nagegaan of er iemand gevaar loopt, want de reden van de benadering is niet alleen de 'belangstelling' voor je eigen activiteiten, maar juist ook de 'belangstelling' voor de activiteiten en ideeën van andere mensen of groepen. Tevens kunnen we aan de hand van de verhalen laten zien wat de achterliggende bedoelingen zijn van het benaderen.

De tot nu toe bekende benaderingen zijn in het algemeen zeer stereotiep. De handelwijze en opstelling van de wout is vaak hetzelfde.

Hieronder volgt de verklaring over vier benaderingen die in Utrecht hebben plaatsgevonden. Over de eerste benadering zullen we noodgedwongen kort moeten zijn.

eerste benadering

Ergens in '89 worden Robbie en Peter gearresteerd bij een inbraak. Peter wordt verhoord door een wout die zich Paul den Hertog noemt. Hij was zeer geïnteresseerd of Peter wel eens in bepaalde kraakpanden kwam. Hij stelde nog wat vragen in die lijn en besloot met te zeggen dat als Peter eens problemen had hij hem maar moest bellen.

tweede benadering

Ongeveer halverwege de maand maart wordt Lena gebeld door dezelfde cop Paul de Hertog, i.v.m. Peter (ja, dezelfde van net) die op het adres van Lena ingeschreven stond (postadres). Lena verteld hem dat Peter er niet is.

Daarna belt de Hertog nog twee keer, de laatste keer dat hij dat deed, was Lena het zat, en zei ze dat Peter verhuisd was. Den Hertog vraagt dan of zij weet waar naartoe. Lena zegt dat Peter ergens anders in de wijk is gaan wonen, waar precies zegt ze niet te weten.

Ongeveer 1 tot 2 weken na het laatste telefoongesprek (maandag 17 april om ongeveer 13.00 uur) wordt er bij Lena aangebeld. Er blijkt een man voor de deur te staan die zich met een lichtblauw gekleurd pasje identificeert als Paul den Hertog, ambtenaar bij de gemeente politie. Het eerste wat Lena ziet is trouwens dit pasje, ze was daarvoor zo overrompeld dat ze hem binnen liet.

Eerst nog iets over Lena zelf. Ze is een vrouw van ongeveer 20, ze woont in een kraakpand, maar is nauwelijks actief binnen de kraak- of actiebeweging. Ze is daarin in het verleden ook niet actief geweest. Ze is echter wel bekend bij de politie. Deze bekendheid heeft ze niet vanwege "criminele" activiteiten, maar ze is een keer door de politie geholpen naar aanleiding van sociale problemen die ze had. Verder met het verhaal. Eenmaal binnen vroeg hij eerst naar Peter, omdat hij een inbraak gepleegd zou hebben. Lena moest hierom lachen en zei dat dit waarschijnlijk om een kraak handelde.

Op een gegeven moment begint hij vragen te stellen over wat Lena vind van Shell in Zuid-Afrika, en van gewildadige acties tegen Shell. Lena vertelt hem dat ze tegen het beleid is wat daar word gevoerd, maar ook tegen elke vorm van geweld. Dat antwoord was precies in zijn straatje, hij kwam nu echt "los".

Lena besluit zich neutraal op te stellen omdat ze wil weten wat hij te vertellen heeft.

Hij vraagt haar hoe actief ze is binnen de kraakbeweging, en of ze zich daar ook meer in wilde verdiepen. Of ze ook bladen als "de Zwarte" (op kosten van de wouten) wilde kopen. Hij wilde vooral graag dat ze naar vergaderingen over acties zou gaan, met name vergaderingen die gingen over Shell. Als ze bij een vergadering zou zijn geweest, was het de bedoeling dat ze niet veel later ergens samen wat zouden gaan drinken, niet op het politieburo, dat zou immers te verdacht zijn. Tijdens deze ontmoeting zou Lena dan verslag doen over wat er bij de vergadering was besproken. Paul was met name geïnteresseerd in welke mensen er kwamen en wat de achtergronden waren van acties.

Lena zou als voorbereiding op haar te krijgen informanten-rol een korte cursus krijgen. Deze cursus zou een dag duren, ze zou dan ingewerkt worden.

Verder zouden haar onkosten vergoed worden (b.v. reiskosten). Ze zou er niet rijk van worden maar er toch wel iets aan overhouden.

Lena antwoordt dan ten aanzien van dit aanbod dat zij dit alles niet kan verantwoorden tegenover haarzelf, omdat zij toch minstens sympathiseert met de kraakbeweging, en dat de kraakbeweging als dit nodig is voor haar klaarstaat. Paul had hier wel een weerwoord op; het was namelijk mogelijk om op de computer in de meldingskamer naast haar adres allert reageren te zetten. Dan zou er binnen enkele minuten iemand van de politie bij haar zijn als er iets aan de hand was.

Lena vraagt uiteindelijk of ze niet met iemand kan praten die al als informant werkt. Paul zegt dat dit niet mogelijk is, omdat deze persoon ananiem moet blijven.

Het gesprek liep ten einde, en Paul vroeg Lena wat ze er van dacht. Lena zei dat ze bedenktijd wilde, Paul zou haar daarom na een week opbellen.

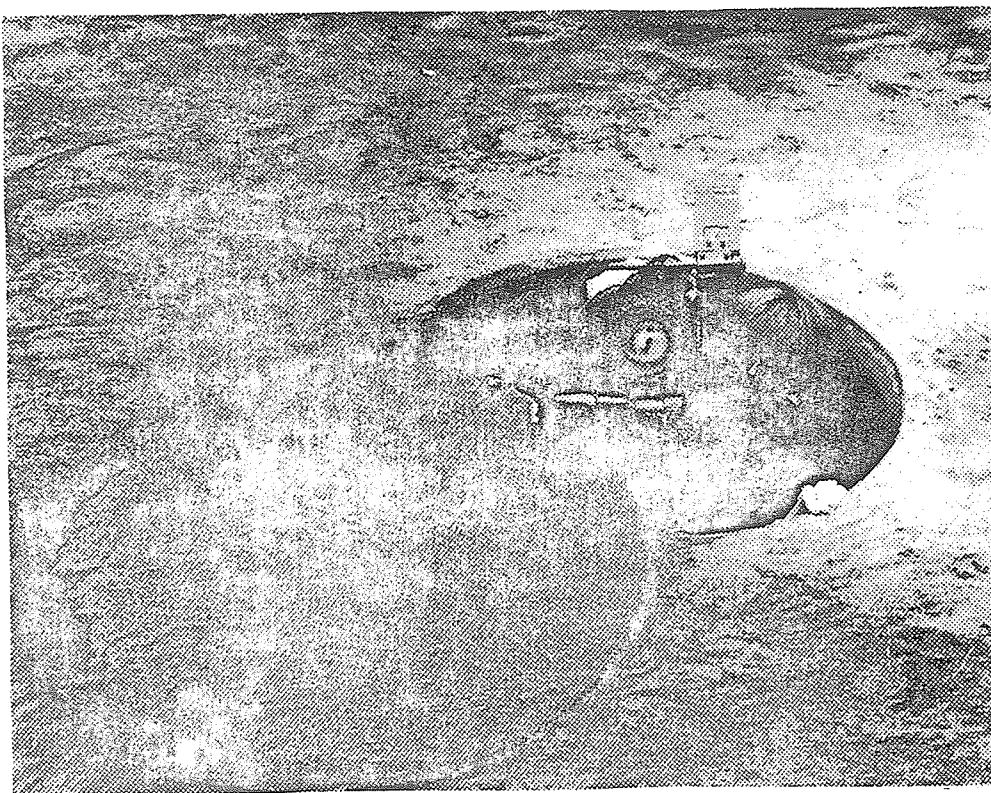
Dat heeft Paul waarschijnlijk gedaan, maar Lena heeft bewust de telefoon niet opgenomen, omdat zij niet van plan was om op zijn voorstel in te gaan.

Daarna heeft zij geen contact meer met Paul gehad.

Zowel de benadering als Pauls antwoord op Lena's vraag of ze niet eerst met een informant kon praten voordat ze zou besluiten of ze op het voorstel zou ingaan, kwamen op Lena serieus over. Er moet bij gezegd worden dat dit soort wouten er wel voor zorgen dat ze serieus overkomen.

PERSOONSBESCHRIJVING "PAUL DEN HERTOOG"

Lengte 1.70-1.72, gewoon postuur, kort blond plat haar, verzorgd maar niet modieus gekleed, zijn leeftijd was ergens in de dertig en hij kwam nogal rustig over.

derde benadering

Deze benadering is er een van een ander soort als de vorige twee, dit keer is het doel naar alle waarschijnlijkheid puur intimidatie geweest.

Tijdstip 25 mei ongeveer rond vijf uur in de middag. (Deze dag werden de panden Maliebaan 73 en Maliesingel 32 ontruimd).

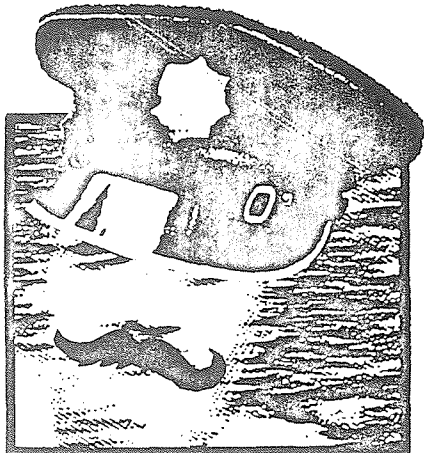
Er wordt aangebeld bij een kraakpand. Jan doet open en er staat iemand voor de deur die vraagt of Hans er ook is. De man noemt zich Frans.

Jan antwoordt dat hij Hans niet kent, maar dat misschien iemand anders in het pand Hans wel kent.

"Frans" vraagt dan of als er inderdaad iemand is die Hans kent, of deze persoon hem dan wil bellen. "Frans" geeft Jan een telefoonnummer en gaat weg. Jan vertrouwt het niet en achtervolgt "Frans" lopend. "Frans" loopt overigens ook. "Frans" loopt rechtstreeks naar het Paardeveld en is vrijwel zeker naar binnen gegaan. Voor alle duidelijkheid; zowel Jan als Hans woonden in het bewuste kraakpand en kenden elkaar wel degelijk.

PERSOONSBSCHRIJVING "FRANS"

Blond stekelhaar, een stekeltjes-snor, stevig gebouwd, een stevig fors gespierd gezicht. Hij had een spijkerbroek, een streepjes-overhemd en nogal dure sportschoenen aan.

vierde benadering

Hier volgt de weergave van de gebeurtenissen rond de meest recente benadering die ons bekend is.

Tijdstip: woensdag 30 augustus, rond 12.00 uur, duurt ongeveer een half uur, vlak voor de European Festivities dus.

Er wordt aangebeld bij een middelgroot kraakpand (voor Utrechtse begrippen). Kees doet open en er staat een voor hem onbekende man voor de deur.

Kees woont in het pand en is nauwelijks actief in de (kraak) beweging. De man lult zich vriendelijk doch zeer doortastend naar binnen. Eenmaal binnen stelt hij zich voor als iemand van de inlichtingendienst van de gemeente politie Utrecht, hij legitimeert zich ook met een pasje (een witte kaart met een rode en een blauwe streep erover heen, er zat een foto van hem op met een tekst met onbekende strekking).

Hij stelt Kees op z'n gemak door te zeggen dat hij niet gekomen is om Kees te arresteren.

De wout begint met een verhaal over wat ze wel niet allemaal van Kees weten; bijvoorbeeld op welke scholen hij gezeten heeft, waar hij gewoond heeft, over bekeuringen (dat hij een blanco strafblad heeft). Verwijzend naar dat blanco strafblad concludeert de wout dat er niks aan de hand is. Hij deelt dan de reden voor zijn komst mee: hij is er voor het recruteren van bepaalde informanten (hij spreekt verder in het hele gesprek over betaalde informanten). Ze hadden van een andere informant gehoord dat hij wel geschikt kon zijn voor de rol van informant.

Vervolgens begint de wout in te spelen op de militaire achtergrond van Kees. De wout had gedurende zijn dienstplicht bij dezelfde militaire afdeling gediend als Kees. Hij kon zich niet voorstellen (mede daarom) dat Kees z'n politieke opvattingen van het ene op het andere moment totaal konden zijn verandert. De wout vertelt dat ze informanten zoeken voor de Swotter, het AKU en de Kargadoor. Informanten moeten naar vergaderingen gaan die daar worden gehouden met als doel het verkrijgen van informatie over o.a. demonstraties en manifestaties. Met deze informatie kon de politie dan een inschatting maken hoe ze op dat soort acties moet reageren m.b.t. het soort van optreden (M.E. of platte petten) en de hoeveelheid menskracht. Als een soort van voorbeeld geeft hij dan de komende gemeenteraadsverkiezingen. Er zou dan weer een c.d.'er in de gemeenteraad van Utrecht komen, dan zou het voor de politie interessant zijn om te weten wat voor een reacties dit op zou roepen. Kees zei dat hij dit soort bijeenkomsten maar een hoop slap gelul vond. De wout stemde hiermee in maar het had, volgens hem, toch ook zijn nuttige kanten. Vervolgens begon deze duistere p.i.d.'er weer over het leger, dat hij er ook bij geweest was en waarom Kees er nou eigenlijk bij weg was gegaan. De wout spreekt Kees aan ten aanzien van zijn loyaliteit t.o.v. de staat. Net als het dienen in het leger zou het informant spelen voor de goede zaak zijn. Mensen verlinken zou Kees niet hoeven te doen. Onkosten zouden vergoed worden.

Bij deze opmerking maakt de p.i.d.'er een toespeling op het frekwente bezoek van Kees aan een bepaald cafe, waar hij nogal het een en ander drinkt. Kees zegt dan dat hij erover na zal denken. De wout zegt dan dat hij de volgende dag om 14.00 uur om de hoek zal staan en dat ze dan ergens wat zullen gaan drinken. De wout vraagt dan aan Kees of hij verder aan niemand wat over dit gesprek wil vertellen, ook niet aan z'n vriendin.

Als ze samen de trap aflopen vraagt hij aan Kees of er nog meer mensen in het huis wonen. Dit beaamt Kees. Aan de deur groet de wout Kees, tot morgen. De wout gaat lopend weg.

De tweede ontmoeting tussen de p.i.d.'er en Kees vindt plaats op donderdag 1 september, om 14.00 uur.

Kees loopt op het afgesproken tijdstip naar de afgesproken plek en ziet daar de wout in een auto met draaiende motor staan. Als Kees er aan komt rijdt de p.i.d.'er een stukje naar achteren. Er was trouwens afgesproken in een aangrenzende straat aan het pand waar Kees woont. Kees doet de deur van de auto open en gaat op z'n hurken zitten. Kees vraagt aan de wout of hij nog een keer zijn legitimatie mag zien, omdat hij het toch eigenlijk een nogal vaag verhaal vindt, wat hij de dag ervoor gehoord heeft. De p.i.d.'er doet daarop zijn dashboardkastje open en laat Kees een zendertje zien (inbouw, geen antenne buiten, een vrij klein kastje met drie knoppen erop). Kees zegt dat hij dit niet voldoende vindt, vervolgens laat de wout het al genoemde witte pasje zien. Helaas ziet Kees ook nu niet wat voor een naam hierop staat. Kees zegt dat hij het eigenlijk wel link vind om informant te worden, hij weet niet of hij het wel zal doen.

De wout blijft aandringen om toch maar wel in te stappen, er kan Kees niets gebeuren, hij zegt van de gemeentepolitie te zijn.

Kees stelt voor een rondje te gaan lopen. De p.i.d.'er ziet dat niet zitten, vraagt Kees om in te stappen en stelt daarbij voor om dan maar geen koffie te gaan drinken. Kees zegt dat hij daar geen tijd voor heeft en nog wel zoals al gezegd een stukje wil lopen. De wout zegt daarop dat hij in moet stappen, om te lopen is het een te gevaarlijke wijk. Kees zegt dat hij dit niet doet, ook al vind hij het te gevaarlijk om informant te worden; zijn vrienden zouden er eens achter kunnen komen...

De wout blijft aandringen en pushen: stap nou in en neem de stap nou!

Kees zegt dat hij de stap al heeft gemaakt, dat hij morgen gaat werken.

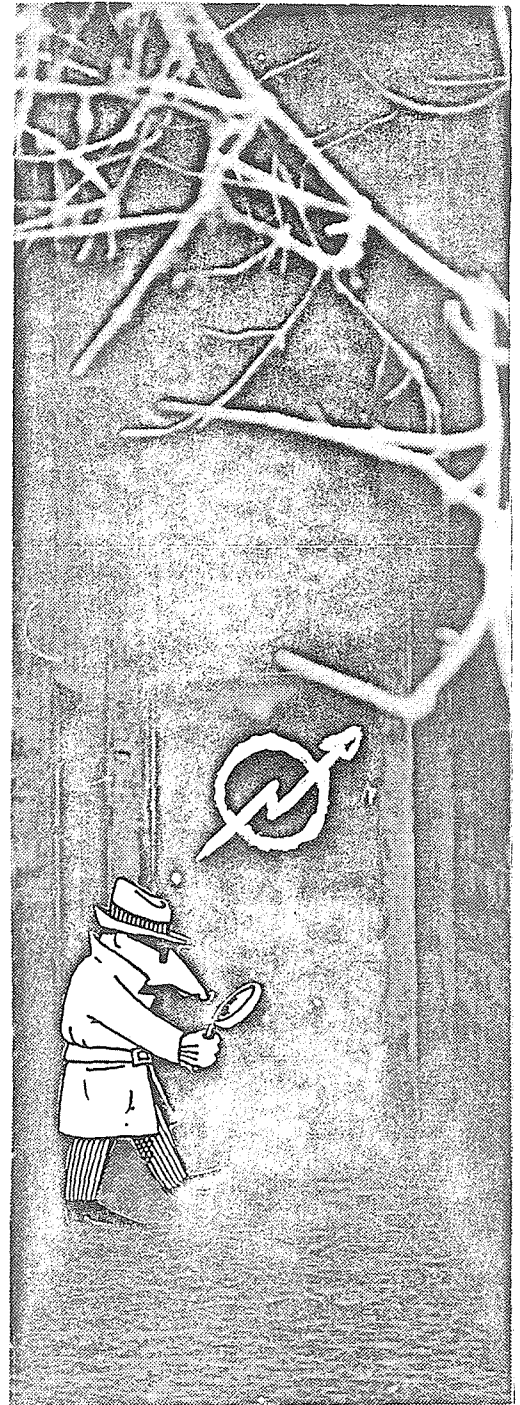
Al met al heeft deze p.i.d.'er nogal druk uitgeoefend om Kees zover te krijgen dat hij er op ingaat om informant te worden.

PERSOONSBESCHRIJVING V7D P.I.D.'er

Hij zag er vrij burgerlijk uit en droeg goedkope confectiekleding (C&A pantalon, overhemd en een vlot jek van niet te opvallende kleur). Hij was ongeveer 1.75 lang en was in de veertig. Hij had een Utrechts accent. Hij kwam zelfverzekerd en relaxed over.

OMSCHRIJVING VAN Z'N AUTO

Een lichtblauw metallic, nieuw model peugeot, een 305 of een 405 met kentekennummer TB48VF

slot

De namen die in de verklaringen voorkomen : Hans, Jan, Robbie, Lena, Peter en Kees zijn overigens (natuurlijk) niet de echte namen.

Wat is er nu stereotiep aan de benaderingen bij Lena en Kees. Er zijn diverse punten:

- beiden wordt gevraagd om naar vergaderingen te gaan en om daar verslag van uit te brengen,
- het neutraal opstellen door Lena om te kijken wat Paul nou eigenlijk te vertellen had. Het spelletje mee spelen is iets wat mensen die benaderd worden vaak doen. Zij doen dit door zich "neutraal" op te stellen, door net te doen of zij wel oren hebben naar het aanbod, etc. Dit heeft zoals gezegd weinig zin. Het enige wat je van zo'n wout te weten kunt komen is op zijn best zijn eigen identiteit (zijn naam, zijn uiterlijk, zijn gedrag en eventueel zijn auto). En bovendien loop je bij het meespelen het gevaar om ongewild informatie aan de wout te geven,
- het inspelen van de wout op een pacifistische instelling bij de benaderde. Demonstreren mag (een recht in deze democratie), geweld mag niet (een anti-democratisch machtsmid-

del). Kortom de benaderde moet samen met de overheid mensen die geweld willen gebruiken of andere ondemocratische middelen tegen zichzelf beschermen,

- het inspelen van de wout op een vermeende loyaliteit bij de benaderde ten opzichte van de staat. Als informant sta je aan de goede kant, je dient (DE) goede zaak (bij Kees),
- het aanbieden van een onkostenvergoeding (bij beiden),
- het hanteren van een overrompelingstaktiek door de wout. De wout staat binnen bij de mensen en is met ze aan de praat voor ze het weten (wees overrompeld, maar praat niet),
- het door de wout aan het eind van het gesprek vragen aan de benaderde om deze onder hen te houden.

Zo zijn er meer stereotype dingen. Een willen we er nog noemen. Alle mensen die benaderd zijn, waren mensen die min of meer aan de rand van de actiebeweging met dingen bezig waren.

Verder zijn er nog enige andere zaken aan de benaderingen opmerkelijk. Zo waren de tijdstippen waarop deze benaderingen plaatsvonden allemaal voor of net na grote gebeurtenissen:

Shell-blokkade, Maliebaan+Malie-singel ontruiming en de European Festivities. Dat kan toeval zijn maar het kan ook zo zijn dat de wouten naar aanleiding van dit soort aangelegenheden juist actiever worden.

Hierbij komen we dan bij de mogelijke doelen van de benaderingen. De benadering van Lena lijkt een gewone benadering te zijn (hoewel er altijd een intimiderende bijwerking is). De benadering van Kees lijkt ons een benadering die bedoeld is om ook echt voor de nodige intimidatie te zorgen. We willen hier verder niet te diep op ingaan. Wel is het opmerkelijk dat zowel bij de benadering van Lena als van Kees er sprake is van het bestaan van een informant, volgens zeggen van de wouten dan. Wij nemen aan dat aan de hand van de context waarin deze "feiten" naar voren zijn gebracht, dat deze niet serieus zijn te nemen. Natuurlijk, er kunnen informanten zijn, die zullen er volgens ons ook vast wel zijn, maar een p.i.d. Ter zal nooit aan iemand die benaderd is info geven waaruit af te leiden valt dat er een informant rond loopt. Het zogenaamde bestaan van informanten is naar voren gebracht bij Lena

omdat dit wel goed in het verhaaltje pastte en eventueel om Lena gerust te stellen: als ze informant wordt, staat zij niet alleen, er zijn immers meer informanten. Dit laatste geldt ook bij de benadering van Kees, echter (zeker bij hem) op de manier zoals het Kees gebracht werd, gaat er ook een aanzienlijke intimiderende werking vanuit (intimidatie kan ook een neven-doel geweest zijn bij het vermelden dat er een informant bestaat bij Lena).

Een ander mogelijk effect/doel van een benadering is de versterking van het onderlinge wantrouwen. Een wantrouwen dat onder de mensen in de linkse anti-parlementaire actiebeweging helaas al sterk aanwezig is. De actie-scene heeft al een zekere hoogdrempeligheid voor nieuwe mensen. Als je niet op past, niet realistisch omgaat met benaderingen, zal deze hoogdrempeligheid alleen maar toenemen. Ook zal het goed mogelijk zijn dat dan door de ontstane paranoia, het versterkte wantrouwen, de activiteiten van de mensen vrijwel stil gaan liggen. Je gaat toch geen actie op poten zetten met die ene vage erbij, en die daar is toch ook eigenlijk best wel raar gekleed.

Dit alles past natuurlijk precies in het straatje van de p.i.d. en bvd. Die zien maar al te graag dat onze activiteiten (door onszelf uiteindelijk) gefrustreerd worden. Probeer dus een overreactie op benaderingen te voorkomen. Dit is makkelijker gezegd dan gedaan. Je kunt dit proberen door erover te praten met mensen die je vertrouwt. En met hen na te gaan wat de achterliggende bedoelingen bij benaderingen zijn.

We willen aan iedereen vragen die benaderd is (er zijn overigens de afgelopen tijd meer mensen benaderd) om met je verhaal naar buiten te komen. Vertel het in ieder geval aan de mensen met wie je samenwerkt, en eventueel aan andere mensen die je vertrouwt. Het is op zich ook een goed idee om je verhaal door te geven aan Buro Jansen & Jansen (postadres: Singel 268, 1016 AC Amsterdam). Dit buro verzamelt verschillende ervaringen om andere mensen beter voor te bereiden (tenminste met betrekking tot benaderingen).

nawoord

We hopen met deze brochure ook aan te zetten tot een beter omgaan met informatie. Er wordt nog steeds te veel geluld over zaken waar dat beter niet kan

(in cafés bijvoorbeeld) en ook met mensen die deze informatie helemaal niet hoeven te weten.

Er is al te vaak het een en ander uitgelekt waardoor acties niet door kunnen gaan.....

Natuurlijk is het zo dat de meeste mensen wel te vertrouwen zijn. Je hoeft echt niet paranoia te worden en in iedereen een informant te zien, maar voorzichtigheid kan nooit kwaad. We willen deze brochure besluiten met een citaat uit de brochure over de informant Ronnie: Het is belangrijk, sowieso voor de politieke discussie, om iedereen aan het woord te laten om te weten waar iedereen politiek staat. Die discussie moet ervoor zorgen dat het onmogelijk is dat mensen zomaar bij een vergadering of iets dergelijks zitten. Natuurlijk is niet iedereen (beter: iemand) die niet veel inhoudelijks toevoegt een informant.

Maar het is wel zo dat deelname aan of bezig zijn met politiek en acties iets is dat werkelijk gedragen moet worden. Om Ronnies mening is weinig gevraagd. Terwijl hij wel overal rondliep. Dat hoeft niet te betekenen dat onze beweging geen openingen kan hebben voor nieuwe mensen. Die openingen zijn alleen niet bestemd voor informanten.

INLICHTINGDIENSTEN

De inlichtingendiensten in Nederland houden zich, sinds hun oprichting al, voornamelijk bezig met het in kaart brengen van (linkse) politieke bewegingen. Ze proberen zo goed mogelijk in de kijker te houden wat de ontwikkelingen zijn en wie er actief zijn binnen de verschillende bewegingen.

Het doel is wel duidelijk : een zo groot mogelijke controle op ons politiek handelen, om als ze het nodig vinden in te kunnen grijpen.

Voor het inwinnen van informatie worden zoveel mogelijk manieren gebruikt: meeluisteren over de telefoon of in kroegen, openbare bronnen zoals krantjes, radio en dergelijke, volgen, gluren en natuurlijk het gebruik van informanten.

In Nederland zijn twee soorten inlichtingendiensten actief: de militaire en de civiele. De civiele inlichtingendiensten zijn onder te verdelen in de centrale inlichtingendienst (BVD), de politie inlichtingendienst (PID), de districts inlichtingendienst (DRID) en de centrale recherche informatiedienst (CRI).

DE BVD

Als centrale inlichtingendienst valt de BVD direkt onder verantwoordelijkheid van de minister van binnenlandse zaken. De taak van de BVD bestaat uit twee verschillende onderdelen :

- het inwinnen van gegevens omtrent organisaties, groeperingen en personen ten aanzien waarvan, gezien hun doelstellingen of feitelijke werkzaamheden, ernstige vermoedens bestaan dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde in de staat of andere gewichtige belangen van de staat.

- het bevorderen van maatregelen ter beveiliging van gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van de staat geboden is en van die sectoren van de overheidsdienst en van het bedrijfsleven die van vitaal belang zijn voor de instandhouding van het maatschappelijk leven.

Het staat er mooi, maar in feite komt de taak van de BVD er op neer dat ze moet zorgen voor een zo groot mogelijke maatschappelijke rust. Iedereen en alles wat tegen de kapitalistische orde ageert, is in de ogen van de BVD staatondermijnerend en moet in de gaten worden gehouden. Daartoe is de BVD alles geoorloofd wat maar mogelijk is om iemand in kaart te brengen. Observeren, infiltreren, volgen, allemaal mogelijkheden die de BVD zonder wettelijke beperkingen kan toepassen, voor af luisteren zijn officieel hanteeringen van ministers nodig. Verder kan

de BVD vrijelijk beschikken over milieugegevens opgeslagen in databanken, registers en archieven.

Het aantal personeelsleden van de BVD wordt op zo'n 700 geschat, maar daarnaast beschikt de BVD over vele honderden PID-ers en DRID-ers in alle politiekorpsen die al dan niet full-time voor de BVD werken.

Over het aantal informanten die inlichtingen doorspelen is weinig bekend.

Wel dat ze overal kunnen zitten, van journalist tot medelid van je actiegroep, of misschien wel die 'vriendelijke' ambtenaar van de Sociale Dienst. De BVD heeft ze nodig om een goed beeld te krijgen van hoe er in linkse kringen wordt gedacht.

De ontwikkelingen binnen de BVD zijn sinds 1980 in een stroomversnelling geraakt. Lag in de jaren daarvoor de nadruk op contra-spionage, vanaf '80 richt de BVD zich meer op het zogenaamde binnenlandse terrorisme. De banden met de PID's worden steviger aangehaald en het informantennetwerk veranderde van karakter. De laatste jaren is het dan ook al een aantal keren voorgekomen dat bij arrestaties van politiek activisten de BVD de verdachten al een tijd in de gaten hield. In sommige gevallen werden akties uitgevoerd onder toezicht ood van de BVD, zoals bv. bij het RRF in Den Haag.

Uit het oogpunt van een inlichtingendienst als de BVD is het natuurlijk veel interessanter om geen arrestaties te maken en actiegroepen in de gaten te hebben, omdat dat hun weer nieuwe inlichtingen oplevert.

Dit uitgangspunt staat wel haaks op het vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie, dat natuurlijk resultaat wil laten zien.

DE PID (POLITIE INFORMATIE DIENST)

Ieder politiekorps heeft mensen in dienst die naast hun 'gewone' politiewerk ook inlichtingenwerk doen. De sterkte van een PID is moeilijk vast te stellen. Soms staat het wel vermeld in het jaarverslag van een korps. Zo maakt Nijmegen in haar jaarverslag melding van 15 mensen bij buro inlichtingen (vreemdelingendienst en PID). Utrecht noemt in '75 12 PID-ers. De PID is vaak terug te vinden op hetzelfde buro als de vreemdelingendienst. Elk korps heeft in ieder geval één ambtenaar als pid-er en BVD contact in dienst. PID-ers zijn betrouwbaar gebleken politiemensen, die een opleiding van twee maal zes weken hebben gehad bij de BVD in Den Haag.

In feite doet de PID het veldwerk voor de BVD. ZE spitten de blaadjes uit, bezoeken manifestaties, demonstraties en kroegen, hebben kontakten met informanten en houden ook mensen in de gaten. Wijkagenten zijn ook vaak PID-ers, zij informeren in de buurten en bezoeken buurtvergaderingen.

Op zo'n manier leggen ze dossiers aan van personen die in hun ogen staatsgevaarlijk zijn. En juist omdat ze plaatselijk werken kunnen ze heel goed bijhouden wie waar komt, wat leest en waar mee bezig is.

Het belang van de PID wordt meestal onderschat, de meeste publiciteit gaat altijd naar de BVD, maar zonder PID geen BVD.

Kontrolé op het doen van de PID is er niet. Officieel vallen de activiteiten van de PID dan wel onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester, maar deze kan bij lastige vragen uit de gemeenteraad zich altijd beroepen op de zogenaamde staatsveiligheid. Op zo'n manier kan de PID ongecontroleerd alle mogelijke gegevens over iemand verzamelen.

PID-ers verliezen trouwens niet de opsporingsbevoegdheid die ze hebben als gewone politie. Ze kunnen dus ook mensen aanhouden, verhoren, ect., iets wat voor de BVD zelf absoluut onmogelijk is, maar op deze manier toch voor hen beschikbaar.

Bron : brochure, P.I.D. informant
ontmaskert zichzelf in Den-Haag
mei 1989